

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I TÉTEL

(30 pont)

Minden feladat esetében írja le a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egy helyes válasz van!

1. Az érzetek:
 - a. csak az inger jelenlétében jelennek meg
 - b. szabályozó lelki folyamatok
 - c. a tárgy teljes tulajdonságait tükrözik
 - d. összetett megismerési folyamatok
2. Az észlelés, a képzettől eltérően:
 - a. egy magasabb rendű kognitív lelki folyamat
 - b. csak a jellemző tulajdonságokat tükrözi
 - c. az inger jelenlétében alakul ki
 - d. egy tárgyszemlélet sematikus tulajdonságait tükrözi
3. Az a képzet, amit a nagymama gyümölcsösében levő barackról alkottunk:
 - a. a barack konkrét tulajdonságait sematikusán tükrözi
 - b. csak akaratlan módon alakul ki
 - c. csak akaratlagos módon alakul ki
 - d. csak a barack jelenlétében alakulhat ki
4. A tevékenység lefolyását stimuláló és energetikailag fenntartó egyik lelki folyamat a/az:
 - a. gondolkodás
 - b. emlékezet
 - c. észlelés
 - d. motiváció
5. Az érzelmi lelki folyamatok:
 - a. mindig a személy feszültségoldását eredményezik
 - b. a személy és a tárgy kapcsolatát adják vissza
 - c. csak a személy sajátosságait tükrözik
 - d. csak a tárgy sajátosságait tükrözi
6. Irina tanulmányaiban elmerülve, egy adott pillanatban figyelmét a hirtelen kinyíló ajtó felé irányítja a könyvtár olvasótermében. Ebben a helyzetben kiváltott figyelemi forma:
 - a. poszt-voluntáris
 - b. belső
 - c. akaratlagos
 - d. akaratlan
7. Az akarat azon minősége, amellyel a személy egy összetett és sürgős helyzetet gyorsan mérlegel, a megfelelő döntést alkalmazva, az, a:
 - a. függetlenség
 - b. kitartás
 - c. gyorsaság
 - d. határozottság

8. A kreatív atittűdők kategóriájába tartozik:
- a saját erőnkbe vetett bizalom
 - a változásokkal szembeni ellenállás
 - az újjal szembeni ellenállás
 - az intellektuális konformizmus
9. A motivációnak azon formája, melyet jutalmazás vált ki és hatása kedvező, hozzájárulván a szocio-professzionális státusz megtartásához és megerősítéséhez:
- akaratlagos
 - pozitív
 - belső
 - negatív
10. A kötelesség mint átélt érzélem:
- egy érzés
 - egy érzélem
 - egy pillanatnyi emóció
 - egy érzelmi diszpozíció

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban az emlékezet formái vannak felsorolva, a jobb oldaliban pedig igaz kijelentések azzal kapcsolatosan. Írja le a vizsgalapra a helyes megfeleltetéseket a bal oszlopban lévő betűk és a jobb oldali oszlopban lévő számok között.

a. Játék funkció	1. Egy információs tartalom közvetítéséből áll, egyik személytől egy másik személy felé.
b. Szabályozó funkció	2. Tárgyak, jelenségek, kapcsolatok verbális formulákkal vagy jelekkel való helyettesítéséből áll.
c. Kommunikációs funkció	3. Az elvonatkoztatási és általánosítási művelet facilitációjának és mediálásának következménye.
d. Szimbolizáló –
reprezentatív funkció	4. Feltételezi az újszerű verbális asszociációkat, egészen a művészeti alkotásokig.
5. Feltételezi egy másik személy magatartásának valamint a saját viselkedésünk meghatározását és irányítását.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Az adatok bevézésének folyamán alkalmazott képzeleti eljárások a személy fokozott aktivitásának velejárói, amely hozzájárul az emlékezet produktívításának növeléséhez.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- Említsen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
- Pontosítsa három jellemzőjét az 1. pontban megemlített egyik lelki folyamatnak/jelenségnek! **6 pont**
- Alkosson egy példát, amellyel szemlélteti az emlékezet helyzethez kötött jellegét! **4 pont**
- Érveljen hozzávetőleg öt sorban az alkotó képzelet hasznossága mellett! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget:

Mircea Eliade kultúra iránti érdeklődése már gyerekorában megmutatkozik, szenvedélye minden, ami könyv. Gyakorlatilag a világa a könyvekre korlátozódik, az egészségére gyakorolt negatív hatások ellenére különleges szenvedéllyel falja őket. Egy párhuzamos világot alakított ki, amelyben szabadon létezhetett, a külvilági kötelességek és felelőségek nyomása nélkül. (...)

Mircea Eliade serdülőkorát nem a szórakozás, a lányokkal való találkozások, tánc vagy a kor más sajátos tevékenységei határozták meg. Időtöltésnek vélte ezt, ezzel szemben tanulmányozással, intenzív tanulással töltötte az időt, amely életstílusa lett. Eliade nem hagyott fel a maga számára felállított gyors vágtaival, úgy gondolta, hogy a lélek elsőbbrendűbb a testtel szemben. Mintha transzállapotban lenne, a könyvek világa elvarázsolta, mágnesként vonzotta. A padlástér ideális hely lesz számára, csendet és alkotó ihletet nyújtó menedék egy másik dimenzióba, az ismeretek világába. (...)

A társadalmi szégyelőssége abból ered, hogy nem ismeri valójában azt, figyelembe véve, hogy mindig a saját kulturális univerzumába menekült. A fizikai megjelenése sem segítette a beilleszkedésben, az életkorra jellemző sajátos komplexusokat alakítva ki: „rövidre vágott hajjal, egyre erősebb szemüveggel, pattanásokkal, hegekkel teli arcal... csúnyábbnak éreztem magam mint amilyen valójában voltam”. Ilyen feltételek mellett, a serdülő a teljes magányra vágyik, másnak érezve magát, mint a társai. (...)

A magány egy menedék, mely megvédi a külvilágtól, azonban Eliade sóvárog a barátok, a szeretet és a társalgások, beszélgetések után. Szeretné lebontani a maga köré felépített falakat és megtalálni az érzelmi beteljesülést, nemcsak intellektuálisan, az egyedüllét egyre nyomasztóbb.

(Dragomir Marian - *Memorii. Adolescența lui Mircea Eliade – itinerariu spiritual*)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- A. Említse meg, C.G. Jung elmélete alapján Mircea Eliade temperamentumának típusát! Pontosítson a szöveg alapján két gondolatot/ kijelentést, amellyel igazolja adott válaszát! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Mircea Eliade önbizalommal rendelkezett? A szövegrészt felhasználva pontosítson egy okot, amellyel az adott válaszát igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg pontosítja, hogy Mircea Eliade-nak *a lélek elsőbbrendű a testtel szemben*. Említsen meg a szöveg alapján két érvet, amely ezt a tényt igazolja! **6 pont**
- D. Hozzávetőlegesen fél oldalas terjedelemben, G.W. Allport elmélete alapján, mutassa be Mircea Eliade jellemét, kiemelve egy kardinális és két alaptulajdonságát a jellemének! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amely cáfolja azt a kijelentést, hogy a *temperamentumbeli tulajdonságok nevelés révén formálódnak!* **4 pont**